

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 225/2022 van 29 september 2022

Betreft: Advies m.b.t. een wetsvoorstel *betreffende de versterking en vereenvoudiging van het inzagerecht inzake het Centraal Aanspreekpunt van Rekeningen en Financiële Contracten (CO-A-2022-201)*

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps, mevrouw Cédrine Morlière, mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna: WOG);

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna: AVG);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna: WVG);

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Eliane Tillieux, Voorzitster van de Kamer van volksvertegenwoordigers, (hierna: de aanvrager) ontvangen op 11/07/2022;

brengt op 29 september 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 11/07/2022 verzocht de aanvrager het advies van de Autoriteit met betrekking tot een wetsvoorstel *betreffende de versterking en vereenvoudiging van het inzagerecht inzake het Centraal Aanspreekpunt van Rekeningen en Financiële Contracten* (hierna: het ontwerp).
2. Ingevolge de wet van 8 juli 2018 *houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest* (hierna: de CAP-wet), de programmawet van 20 december 2020 en de wet van 2 december 2021 tot wijziging van de CAP-wet werd het centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten (hierna: het CAP) ingericht binnen de Nationale Bank van België (hierna: NBB) grondig gewijzigd. In het bijzonder dient gewezen te worden op de overdracht van het saldo van de bank- en betaalrekeningen en van het geglobaliseerde bedrag van bepaalde financiële contracten naar het CAP, dewelke overeenkomstig de programmawet van 20 december 2020 verplicht werd gesteld en waarover de Autoriteit zich reeds herhaaldelijk bijzonder kritisch heeft uitgelaten, met name in de adviezen nr. 122/2020¹, nr. 14/2021² en nr. 80/2021³. Hoewel het ontwerp niet als zodanig betrekking heeft op de voormelde mededelingsplicht in hoofde van de informatieplichtigen, laat dit advies de fundamentele opmerkingen ter zake onverlet.
3. Evenwel omwille van de verregaande verhoging van de transparantie met betrekking tot financiële persoonsgegevens, dewelke zonder meer als zeer gevoelig moeten worden beschouwd, is het essentieel dat de burger goed beschermd wordt tegen mogelijke misbruiken van zijn gegevens. Het opslaan en verwerken van zulke gegevens moet derhalve gebeuren op een kwaliteitsvolle manier en onderworpen zijn aan een doeltreffende controle. Het is in dit kader dat de stellers van het ontwerp oordelen dat het huidige inzagerecht voor de burger in het CAP te beperkt is. Gezien de NBB door de CAP-wet reeds gehouden is tot het bewaren van de aanvragen om informatie van het CAP gedurende een periode van vijf jaar⁴ is de huidige inzagetermijn van zes maanden⁵

¹ Te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-122-2020.pdf>.

² Te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-14-2021.pdf>.

³ Te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-80-2021.pdf>.

⁴ Artikel 8, §1, eerste lid, van de CAP-wet bepaalt: "*In haar hoedanigheid van verantwoordelijke voor de verwerking registreert de NBB alle aanvragen om informatie van het CAP die door de centraliserende organisaties of, bij gebrek hiervan, door de informatiegerechtigden worden ingediend, teneinde de uitoefening te garanderen van het recht van inzage van de persoon waarop deze informatie slaat, zoals bepaald door artikel 15 van voornoemde Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016. De NBB bewaart de lijst van de aanvragen om informatie van het CAP gedurende vijf jaren.*"

⁵ Artikel 8, §1, tweede lid, van de CAP-wet bepaalt: "*Iedere in het CAP geregistreeerde persoon krijgt op schriftelijk verzoek gericht aan de NBB de lijst meegedeeld van alle instellingen, overheden en personen aan wie zijn gegevens tijdens de zes kalendermaanden voorafgaand aan de datum van zijn aanvraag werden meegedeeld. Krachtens artikel 23(1), a, b, c en d van voornoemde Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 wordt de NBB echter vrijgesteld van de verplichting om de lijst mee te delen van de instellingen, overheden en personen waarvan de aanvragen om informatie omtrent de betrokkene ingegeven werden door overwegingen die verband houden met de nationale veiligheid, met de landsverdediging, met de openbare veiligheid of met de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van*

nodeloos beperkend voor de in het CAP geregistreerde persoon die zijn of haar inzagerecht wenst uit te oefenen. Daarnaast is de procedure om dat inzagerecht uit te oefenen omslachtig. Gegeven de toenemende digitalisering van de maatschappij, en de mogelijkheden die dit biedt inzake administratieve vereenvoudiging, menen de stellers van het ontwerp dat het mogelijk moet zijn om de inzageprocedure verder te vereenvoudigen.

4. Het ontwerp beoogt daarom vier wijzigingen aan te brengen in de CAP-wet⁶:
 - de vijfjarige bewaartermijn met betrekking tot de informatieaanvragen wordt uitgebreid tot een tienjarige bewaartermijn, in overeenstemming met de bewaartermijn van de gegevens in het CAP overeenkomstig artikel 5 van de CAP-wet;
 - de inzagetermijn van zes kalendermaanden wordt verlengd naar tien jaar;
 - er wordt voorzien in de mogelijkheid voor de in het CAP geregistreerde persoon om via een digitaal platform de raadplegingshistoriek van zijn gegevens te consulteren;
 - er wordt voorzien dat in overeenstemming met artikel 15 AVG ook de doeleinden van de raadplegingen (door bepaalde informatiegerechtigden) worden meegegeven wanneer een in het CAP geregistreerde persoon zijn inzagerecht uitoefent.

5. Tot slot volgt het uit de Toelichting bij het ontwerp dat het ontwerp geen modaliteiten vastlegt met betrekking tot het voornoemde digitaal platform. Het komt de NBB toe dit in te richten op de meest efficiënte en toegankelijke manier.

II. ONDERZOEK TEN GRONDE

6. De Autoriteit stelt vast dat de voorgestelde wijzigingen van de CAP-wet *an sich* geen invloed hebben op de wezenlijke elementen van de gegevensverwerkingen in het CAP. De wijzigingen beogen daarentegen louter het inzagerecht en het recht op informatie van de betrokkenen overeenkomstig de artikelen 12 – 15 van de AVG uit te breiden. Met betrekking aldus tot de – minstens ten dele – problematische aard van de verwerkingen in het CAP, verwijst de Autoriteit naar het advies nr. 15/2018⁷ en de hierboven genoemde adviezen (zie punt 2). Opnieuw benadrukt de Autoriteit dat de onderstaande beoordeling geen afbreuk doet aan de bevindingen ter zake.

strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid."

⁶ Ter zake wil de Autoriteit opmerken dat met betrekking tot de noties 'doeleinden', 'inzage', 'inzagetermijn', ... het aangewezen is om ook in de Franstalige versie van het ontwerp (waaronder inbegrepen de Toelichting en de titel) coherent de passende terminologie van de AVG te gebruiken: "doeleinden" dient steeds vertaald te worden als 'finalités', "inzage" als 'accès'. Bovendien is het beter "recht van inzage" te gebruiken i.p.v. "inzagerecht" in de Nederlandstalige versie.

⁷ Te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-15-2018.pdf>.

7. Overeenkomstig artikel 2 van het ontwerp wordt artikel 8, §1, van de CAP-wet als volgt gewijzigd:
*“§1 [...] De NBB bewaart de lijst van de aanvragen om informatie van het CAP **gedurende tien jaren.***
Iedere in het CAP geregistreerde persoon kan digitaal via een beveiligd elektronisch platform van de NBB de lijst raadplegen van alle instellingen, overheden en personen aan wie zijn of haar gegevens tijdens de tien jaren voorafgaand aan de datum van deze aanvraag werden meegedeeld alsook de doeleinden van die raadplegingen. Een in het CAP geregistreerde persoon die niet kies[t] voor een digitale raadpleging van diezelfde lijst, krijgt op schriftelijk verzoek, gericht aan de NBB, de lijst meegedeeld van alle instellingen, overheden en personen aan wie zijn of haar gegevens tijdens de tien jaren voorafgaand aan de datum van de aanvraag werden meegedeeld alsook de doeleinden van die raadplegingen. Krachtens artikel 23(1), a, b, c en d van voornoemde Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 wordt de NBB echter vrijgesteld van de verplichting om de lijst mee te delen van de instellingen, overheden en personen waarvan de aanvragen om informatie omtrent de betrokkene ingegeven werden door overwegingen die verband houden met de nationale veiligheid, met de landsverdediging, met de openbare veiligheid of met de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid.”
8. Hoewel de Autoriteit zich in de gegevensbeschermingsrechtelijke context positief uitlaat over het voornemen om het inzagerecht voor de burger in het CAP aanzienlijk uit te breiden, is zij niettemin van oordeel dat de digitale raadpleging van de gegevens in het CAP op eigen initiatief op gespannen voet staat met de uitzonderingen opgesomd in de wet (met name wanneer de opgevraagde lijst niet kan worden meegedeeld ingevolge de toepassing van artikel 23 AVG). Een controle *a priori* door de NBB lijkt bijgevolg steeds aan de orde. Daarnaast onderstreept de Autoriteit – gelet op de bijzonder gevoelige aard van de in het CAP geregistreerde gegevens – de noodzaak om, rekening houdend met de stand van de techniek en de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, passende technische en organisatorische maatregelen te treffen bij de inrichting van het digitaal platform. Als dusdanig lijkt het aangewezen om de modaliteiten van de digitale raadplegingsprocedure naderhand vast te stellen in een uitvoeringsbesluit, en dient daartoe de nodige delegatie aan de regering opgenomen te worden in de (CAP-)wet.
9. In de hypothese dat een dergelijk uitvoeringsbesluit wordt genomen, wijst de Autoriteit op de verplichting om dit besluit, in navolging van artikel 36.4 AVG, eveneens ter advies voor te leggen.
10. Verder, meer ten algemene titel, vraagt de Autoriteit zich af welke concrete waarborgen er bestaan teneinde vast te kunnen stellen dat er daadwerkelijk sprake is van een gerechtvaardigde beslissing door de NBB om bepaalde raadplegingen niet mee te delen aan de verzoekende betrokkene. Het

lijkt minstens aangewezen om te speciëren dat het steeds mogelijk moet zijn voor de betrokkene om kennis te nemen van een raadpleging door een bepaalde instelling na afloop van een onderzoek dat aanleiding heeft gegeven tot een inperking van zijn rechten in toepassing van artikel 23 AVG⁸. Daarnaast kan de NBB verplicht worden gesteld om jaarlijks statistieken openbaar te maken inzake het aantal raadplegingen per instelling. Zulks komt zonder meer ten goede aan de transparantie ter zake, in het bijzonder wanneer het gerechtvaardigd is (lijkt) om de raadplegingen door bepaalde instellingen nooit kenbaar te maken aan de betrokkene (bijvoorbeeld in het kader van onderzoeken die de staatveiligheid aanbelangen).

11. Voor het overige geeft het ontwerp geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen inzake gegevensbescherming.

**OM DEZE REDENEN,
de Autoriteit,**

laat zich op het eerste gezicht gunstig uit over de voorgenomen uitbreiding van het inzagerecht in het CAP in hoofde van de betrokkenen, doch onderstreept de noodzaak om de concrete modaliteiten van deze (digitale) raadpleging nader te speciëren.

Daarnaast lijkt het aangewezen om van de gelegenheid gebruik te maken om bijkomende (*a posteriori*) waarborgen vast te stellen inzake de toepassing van artikel 23 AVG (punt 10).

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur

⁸ Bijvoorbeeld; na afloop van een fiscaal onderzoek heeft het geen zin meer om in de lijst van raadplegingen te verbergen dat de FOD Financiën het CAP heeft geraadpleegd in het kader van dat onderzoek.